

Gyimesi csángók

A gyimesi csángók Romániában, a Csíki-havasokból Moldvába futó Tatos-folyó völgyében és a Gyimesi szorosban élő népcsoport neve.

Gyimesi csángó viselet

A csángós gúnya majdnem minden darabját helyben, házilag készítették, csupán a fejrevaló kendőket és a nyakláncok gyöngyeit vették kereskedőktől.

Női viselet: A női viselet szembetűnő lepelszoknyája (a katrinca) a legősibb szoknyatípus. Vállfőhímes ingeiket régebben geometrikus mintákkal díszítették, azon belül is egy igen kedvelt hímzés típussal, a fonájánvarrással. Manapság ezt az igen nehéz hímzést felváltotta a keresztzemes technikával készített többszínű virágminta. Az ing régen egyben volt az alsószoknyával, neve is erre utal: ingalj. Ma már külön ruhadarab, amelynek alján van csak fehér csipkedész. Az ingre és ingaljra a derékon széles szőtt, gyapjúövet tekernek, erre kerül a katrinca, amit egy színesen szőtt, keskeny övvel (úgynevezett bernyóccal) a mell alatt, a derékon felül szorítanak le. A lányok és fiatalasszonyok fényes, többsoros gyöngysort viselnek. Általános a kendőviselet, a kislánytól az öregasszonyig mindenki hordja. A női öltözet legdíszesebb és legértékesebb darabja a mellen gombolt színesen hímzett bőr mellény (lajbi bunda). Az idősebbek pirosas-tarkás, kockázott „hámos ujjast” hordanak, ez a ruhadarab csak két ujjból áll, és a lapockánál egy „hám” tartja össze. Télen a férfiakéval megegyező fekete posztó „zekét” hordanak.

Férfi viselet: A gyimesi férfiviselet a középkori földműveseket bemutató ábrázolásokon láthatóakhoz feltűnően hasonló. Hosszú kieresztett ingeik a római kori tunikákkal hozhatók rokonságba. Ugyanez mondható el a lábhoz szorosan tapadó vászonnadrágokról is, amelyeknek a századelőn még élt az ülep nélküli formája: csak két szárból állt.

A pásztorok fekhelye a pusztán

Gyimesi táj

„Ilyen az igazi élet”

Néptánc, Népzene

A gyimesi tánc- és népdalkincs az erdélyi táncdialektus egyik legarchaikusabb rétegét képviseli. Összesen 30 féle táncfajtájukat tartják számon. A gyimesi zenekar összetétele és zenei anyaga a régi csíki székely zene leghívebb megőrzője. Egy muzsikás (hegedűs) és egy ütőgardonos játszik együtt, rendszerint a primás a feleségével. A gardont pálcával ütik, így az dobszerű kíséretet szolgáltat. A sokféle táncalkalom az itt élők egész életét átszövi. Általában helyi népviseletben, mellényben járják. A legnagyobb mulatságok a nyári betakarítás után kezdődnek, és egészen húshagyásig tartanak. A táncok három stílusrétegre bonthatók:

1. A magyaros, Kárpát-medencei táncok: a féloláhos és verbunk, a lassú és sebes magyaros, a csárdás, a kettős jártatója és sirülője, valamint a lakodalmi mars és a medvés tánc. Zerkula
2. A balkáni jellegű lánc táncaik moldvai román eredetűek: a hajsza, a korobjászka, a tisztí héjsza, a legényes, a csúfos, a békási ruszka, a féloláhos héjsza, a hosszú havasi, a régi héjsza és a kerekest. A váll-, derék- vagy övfogással járt táncok nagyobb részét nyitott láncban táncolják.
3. A harmadik táncréteget a közép-európai polgári eredetű páros táncok jelentik: a három sirülő, az egy toppantós, a három toppantós, a hétlépés, a Balinkáé, a csoszogta tós, a porka, talján porka és a sebese, a moldvai és polkája, a sánta németes és a sor magyar. További videó és hanganyag itt! A gyimesi tánc tábor

Állattartás

A gyimesi csángók a romániai Tatros-folyó völgyében és a környező hegyekben élő magyar kisebbség. A családok tavasztól késő őszig a környékbeli hegyekben található eszten házaikba költöznek, ahol főleg havasi állattartással és tejtermékek készítésével foglalkoznak.

Eredeti gyimesi lego

